

İSTANBUL'DA SAKİNLEŞTİRİCİ ETKİLİ OLARAK SATILAN BİTKİSEL DROGLARIN İNCELENMESİ

Sena GÜNAL

ORCID: 0009-0005-2247-2708

BEZMİÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
FARMAKOĞNOZİ VE DOĞAL ÜRÜNLER KİMYASI
ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MEZUNİYET TARİHİ: 11 Nisan 2025

DANIŞMAN

Doç. Dr. Çağla KIZILARSLAN HANÇER
ORCID: 0000-0001-5979-2629
BEZMİÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ECZACILIK FAKÜLTESİ FARMASÖTİK BOTANİK ANABİLİM
DALI İSTANBUL – TÜRKİYE
ckizilarslanhancer@bezmialem.edu.tr

TEZ ÖZETİ

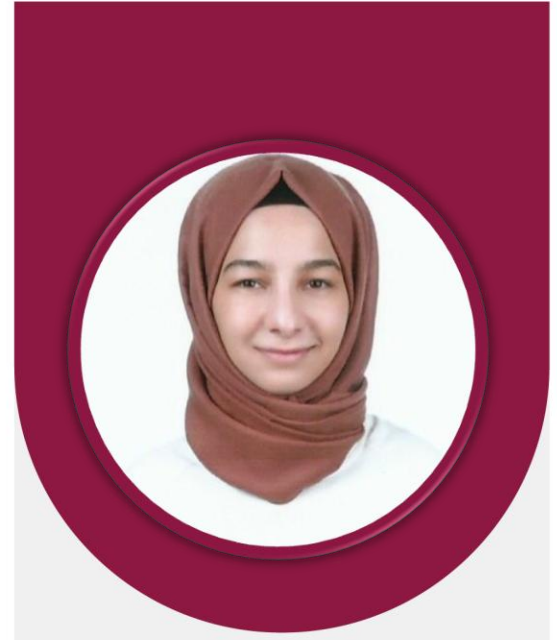
Yapılan bu tez çalışmasında İstanbul'da sakinleştirici etkili olarak satılan bitkisel drogların satış formları, drog doğruluğu ve aktar bilgi birikimi incelenmiştir. Tez çalışması kapsamında 5 farklı bitki incelenmiştir (*Matricaria chamomilla* L. (Mayıs papatyası), *Tilia cordata* Mill. veya *T. platyphyllos* Scop. (İhlamur), *Lavandula angustifolia* Mill. (Lavanta), *Valeriana officinalis* L. (Kediotu) ve *Melissa officinalis* L. (Melisa)). Temin edilen bitkilerin doğru olup olmadığı ve içerisindeki yabancı maddeler stereo mikroskop ile incelenmiş ve fotoğraflanmıştır. Anatomik özellikleri ışık mikroskobu ile incelenmiş ve fotoğraflanmıştır. Elde edilen bulgular bilimsel tanımlamalarla ve gerekli literatür kaynaklarıyla karşılaştırılmıştır.

TEZ SONUÇLARININ UYGULAMA ALANLARI

Bitkisel drog ihracatçıları bitki üretip, üretilen drogu satmak yerine, yabani bitkileri satmaktadırlar. Tıbbi bitkiler eğitilmiş kişiler tarafından doğru analiz edilmelidir. Bitkilerde farklı cinsler birbirine benzeyebilmesi sebebiyle yanlış bitki toplanabilmektedir. Örneğin tıbbi papatya olarak bilinen *M. chamomilla* bitkisi diğer Asteraceae üyeleriyle karıştırılabilmektedir. Aynı şekilde tıbbi ihlamur, tıbbi olmayan diğer türlerle benzerliği sebebiyle doğru ayırt edilememektedir ve kontrolsüzce toplanmaktadır. Bu tezde en sık karşılaştığımız karışıklık Melisa bitkisi olarak satın alınan drogların *A. citrodora* (yalancı melisa) oldukları görülmüştür. Tüm durumlar değerlendirildiğinde, bitki toplayıcılarının bilgilerinin yetersiz olduğu, drogların bilinçsizce ve kontrolsüzce toplandığı görülmektedir. Bir uzman denetiminden geçmeden paketlenen ve satışa sunulan bu droglar sebebiyle halk sağlığı için büyük olumsuzlukların ve sıkıntılarının yaşanabileceği net bir şekilde görülebilir.

AKADEMİK FAALİYETLER

- Günel S. ve Kızılarşlan Hançer Ç. (2025). Investigation of Some Herbal Drugs Sold As Sedatives. II. International Perge Scientific Studies Congress (pp.1-2), Antalya, Türkiye.
- Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası
12. Ulusal Sağlıklı Yaşam Kongresi

ANAHTAR KELİMELER

- Sakinleştirici etkili bitkiler
- Bitki drog incelemeleri
 - Fitoterapi
- Farmakognozi
- Geleneksel tıp

İLETİŞİM

dytsenagunal@gmail.com

***Glycyrrhiza glabra* L. EKSTRELERİNİN SH-SY5Y NÖROBLASTOMA HÜCRE HATTINDAKİ SİTOTOKSİK ve ANTİOKSİDAN ETKİLERİNİN İNCELENMESİ VE KİMYASAL İÇERİKLERİNİN ANALİZİ**

Selin YILMAZ

ORCID: 0000-0001-6857-2396

BEZMİÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
FARMAKOĞNOZİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MEZUNİYET TARİHİ: 11/09/2025

DANIŞMAN

Prof. Dr. GÜLAÇTI TOPÇU

ORCID: 0000-0002-7946-6545

BEZMİÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
FARMAKOĞNOZİ ANABİLİM DALI
İSTANBUL – TÜRKİYE
gtopcu@bezmialem.edu.tr

TEZ ÖZETİ

Glycyrrhiza glabra L., geleneksel tıpta yaygın olarak kullanılan ve çeşitli biyolojik aktiviteleri ile dikkat çeken bir bitkidir. İçerğinde bulunan glisirizin, glisiretinik asit, flavonoidler ve fenolik bileşikler gibi biyoaktif moleküller, anti- inflammatuar, antioksidan, antiviral ve antikanser özellikler göstermektedir. Nöroblastoma, çocuk çağında sık rastlanan agresif bir tümör olup, mevcut tedavilere karşı direnç geliştirme eğilimindedir. Bu nedenle, doğal kaynaklı biyoaktif bileşenlerin kanser tedavisinde potansiyel alternatif veya tamamlayıcı ajanlar olarak araştırılması büyük önem taşımaktadır. Literatürde, *Glycyrrhiza glabra* ekstralarının kanser hücreleri üzerinde sitotoksik etkiler gösterebileceği belirtilse de, farklı çözücülerle hazırlanan ekstraların kimyasal profilleri ve biyolojik aktiviteleri arasındaki ilişki yeterince incelenmemiştir. Elde edilecek verilerin, nöroblastoma gibi agresif tümörlerin tedavisinde bitkisel kaynaklı bileşiklerin potansiyel kullanımını aydınlatarak önemli bulgular sunması hedeflenmektedir.

TEZ SONUÇLARININ UYGULAMA ALANLARI

Bu tezden elde edilen sonuçlar, *Glycyrrhiza glabra* ekstralarının nöroblastoma gibi agresif tümörlerde tamamlayıcı terapötik ajanlar olarak değerlendirilmesine olanak sunmaktadır. Farklı çözücülerle hazırlanan ekstraların sitotoksik ve antioksidan aktiviteler göstermesi, bu bitkinin kanser tedavisinde destekleyici kullanım potansiyelini güçlendirmektedir. Ayrıca çözücü polaritesine bağlı olarak değişen kimyasal profillerin ortaya konması, standardize ekstraların geliştirilmesi ve farmasötik ürün formülasyonlarının optimize edilmesi açısından önemli bir bilimsel temel sağlamaktadır. Bu yönüyle çalışma, doğal ürün temelli yeni tedavi stratejilerinin geliştirilmesine ve klinik öncesi araştırmalara katkı sunabilecek niteliktedir.

AKADEMİK FAALİYETLER

1. Yılmaz, S., Atasoy, S., Göç, F., Erol, E., Topçu, G., (2025). *Glycyrrhiza glabra* L. Ekstrelerinin SH-SY5Y nöroblastoma hücre hattındaki sitotoksik ve antioksidan etkilerinin incelenmesi ve kimyasal içeriklerinin analizi. (Poster sunumu), Ayasofya Lisansüstü Öğrenci Kongresi, İstanbul, Türkiye.

ANAHTAR KELİMELER

- *Glycyrrhiza glabra*
- Nöroblastoma
- Sitotoksikite
- SHSY-5Y hücre hattı
- Kanser

İLETİŞİM

selin.yilmazis@gmail.com

THYMUS VULGARIS L. BİTKİSİNİN ORAL KANSER HÜCRELERİNDEKİ SİTOTOKSİK ETKİSİ

Yasemin AĞAÇHAN

ORCID: 0000-0002-4050-089X

BEZMİÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

FARMAKOĞNOZİ VE DOĞAL ÜRÜNLER ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MEZUNİYET TARİHİ: 25.08.2025

DANIŞMAN

Prof.Dr.Murat KARTAL

ORCID: 0000-0003-3538-2769

BEZMİÂLEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

FARMAKOĞNOZİ VE DOĞAL ÜRÜNLER ANABİLİM DALI

İSTANBUL – TÜRKİYE

pharmmurat@gmail.com; mkartal@bezmialem.edu.tr

TEZ ÖZETİ

Doğal ürünlerin kanser tedavisindeki potansiyel etkileri, son yıllarda yoğun şekilde araştırılmaktadır. Bu çalışmada, halk arasında kekik olarak bilinen *Thymus vulgaris* L. bitkisinin oral kanser hücre hatları üzerindeki antiproliferatif ve sitotoksik etkileri değerlendirilmiştir. Bitkiden elde edilen farklı ekstrelerin, OSC-19 ve HTB-41 adlı oral skuamöz hücreli karsinom hatları üzerindeki olası terapötik etkilerini ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında, kurutulmuş *T. vulgaris* herbasından iki farklı ekstre hazırlanmıştır: %70 etanol (1:10) ve sulu (1:10) ekstraktlar. Elde edilen bu ekstratlar, laboratuvar ortamında kültüre edilmiş kanser hücrelerine uygulanarak hücre canlılığı ve proliferasyon düzeyleri analiz edilmiştir.

Sonuçlara göre, %70 etanol ekstresi, her iki hücre hattında da anlamlı düzeyde antiproliferatif ve sitotoksik etki göstermiştir. Özellikle 15 µg/ml konsantrasyonda uygulandığında, OSC-19 hücrelerinin proliferasyonunu %21; HTB-41 hücrelerinin ise %7,4 oranında baskı lamıştır. Buna karşılık, su bazlı ekstrenin her iki hücre hattı üzerinde anlamlı bir etki göstermediği belirlenmiştir. Bu durum, bitkideki biyolojik olarak aktif bileşiklerin etanol içerisinde daha iyi çözündüğünü ve etkinliğini bu ortamda gösterdiğini düşündürmektedir.

TEZ SONUÇLARININ UYGULAMA ALANLARI

Doğal ürünlerin kanser tedavisinde tamamlayıcı veya destekleyici ajanlar olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Ancak, bu sonuçların daha ileri farmakolojik, toksikolojik ve klinik çalışmalarla desteklenmesi gerekmektedir. Etkin bileşiklerin kimyasal yapılarının belirlenmesi ve mekanizmalarının aydınlatılması, bu tür doğal kaynakların ilaç geliştirme sürecinde yer alabilmesi açısından önemlidir. *Thymus vulgaris* etanol ekstresinin, oral kanser hücre hatları üzerinde anlamlı düzeyde antiproliferatif etki gösterdiği ortaya konmuştur. Bu çalışma, bitkisel kaynaklı doğal ürünlerin antikanser etkilerinin araştırılmasına katkı sağlamakta ve gelecekteki bilimsel çalışmalara ön bilgi niteliği taşımaktadır.

AKADEMİK FAALİYETLER

AĞAÇHAN, Y. (2025, Mayıs). *Thymus vulgaris* L. bitkisinin oral kanser hücrelerindeki sitotoksik etkisi, MUEFKON – Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Bilimsel Kongresi, İstanbul, Türkiye.

ANAHTAR KELİMELER

- Thymus vulgaris
- Adi kekik
- kanser
- oral kanser
- sitotoksiste

İLETİŞİM

yas-ard@hotmail.com

